

Onderwerp

Jaarrapportage 2019 programma Nieuwe Natuur

Kern mededeling:

Het informeren van Provinciale Staten over de voortgang van het programma Nieuwe Natuur in de periode augustus 2018 tot en met december 2019 middels de 'Jaarrapportage 2019 programma Nieuwe Natuur', als toelichting en achtergrond op de Jaarrekening 2019.

Mededeling:

Bij de start van het programma Nieuwe Natuur in 2014 is besloten dat Provinciale Staten door Gedeputeerde Staten worden geïnformeerd over de voortgang van het programma Nieuwe Natuur. De 'Jaarrapportage 2019 programma Nieuwe Natuur' beschrijft de ontwikkelingen in de realisatie van het programma Nieuwe Natuur in de periode vanaf de laatste programmaverantwoording augustus 2018 tot en met 31 december 2019. Voor de achtergronden en aanpak van het programma en voor zaken die niet veranderd zijn verwijst de Jaarrapportage 2019 naar de uitgebreide 'Verantwoording Programma Nieuwe Natuur, Flevolandse invulling van natuur op aanvraag' van oktober 2018, die op 19 december 2018 door Provinciale Staten is besproken en vastgesteld.

Sinds 31 juli 2018, de opnamedatum van de laatste programmaverantwoording, beschikken de projectinitiatieven allemaal over een realisatieovereenkomst of maken ze deel uit van een geïntegreerd projectplan waarvoor een realisatieovereenkomst is afgesloten. De initiatiefnemers zijn aan de slag met de uitvoering en worden waar nodig en op verzoek professioneel begeleid.

In het totaal gaat het om 17 realisatieovereenkomsten. Door het ondertekenen van deze overeenkomsten zijn de projecten gestart met de uitvoering. In de periode waarover deze rapportage verslag doet, zijn 5 van de 17 projecten uitgevoerd en in de fase van beheer gekomen. Deze gebieden behoren nu tot de Flevolandse natuur en leveren een bijdrage aan de biodiversiteit in de provincie en kunnen worden beleefd en benut. De nog lopende projecten hebben in beginsel tot 5 jaar na het sluiten van de realisatieovereenkomst de tijd om het project af te ronden.

De projecten Eemvallei-Zuid en Noorderwold-Eemvallei worden gefaseerd uitgevoerd. Voor de vervolgfases is nog besluitvorming door Gedeputeerde Staten nodig.

Provincie Flevoland, Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap zijn programmahouders, waarbij de provincie eindverantwoordelijk is.

Bijlagen

- Jaarrapportage programma Nieuwe Natuur 2019

Registratienummer

2584706

Datum

14 april 2020

Afdeling/Bureau

GE

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Hofstra, H.J.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Voortgangsrapportage programma Nieuwe Natuur 2019	2564433	ja

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

PROVINCIE FLEVOLAND

Jaarrapportage Programma Nieuwe Natuur 2019

Flevoland: ruimte voor de toekomst

Foto: Fotostudio Wierd

Verantwoording

In oktober 2018 is het proces van het programma Nieuwe Natuur op verzoek van Provinciale Staten van Flevoland geëvalueerd. Tegelijkertijd is een uitgebreide programmaverantwoording verschenen. Dit omdat het programma toen over de gehele breedte van de implementatiefase in de realisatiefase is overgegaan.

Deze jaarrapportage beschrijft de ontwikkelingen in de realisatiefase van het programma Nieuwe Natuur in de periode vanaf medio 2018 tot en met 31 december 2019. Voor de achtergronden en aanpak van het programma en voor zaken die niet veranderd zijn verwijst de rapportage 2019 naar de uitgebreide 'Verantwoording Programma Nieuwe Natuur, Flevolandse invulling van natuur op aanvraag', van oktober 2018.

Inhoud

Voorwoord	4
1 Algemeen	5
1.1. Stand van zaken programma	5
1.2. Natuurcompensatie	6
1.3. Communicatie	7
2 Financieel	8
2.1. Actuele inzet middelen	8
2.2. Actuele inzet middelen per project	9
2.3. Programmarisico's	10
Bijlage 1 Status van de projecten per 31 december 2019	11

Voorwoord

“We gaan voor een Flevolandse natuur die robuust en beleefbaar is, die een belangrijke bijdrage levert aan een excellente leefomgeving en die Flevoland op de kaart zet als een groenblauw, spannend landschap waar ruimte is voor unieke nieuwe initiatieven.” Een belangrijke ambitie in het coalitieakkoord 2019-2023. Het programma Nieuwe Natuur heeft hier in 2019 een mooie bijdrage aan geleverd.

Flevoland pioniert met het programma Nieuwe Natuur. Voor het eerst heeft een provinciale overheid aan de samenleving gevraagd om met ideeën te komen voor nieuwe natuurontwikkeling. Inmiddels zijn alle ingediende projecten voorbij de planfase en konden initiatiefnemers hun project in 2019 gaan realiseren. Dit leverde mooie momenten op in het veld; trotse initiatiefnemers die voor het eerst een schep in het grond zetten of een toost uitbrachten voor het openen van hun nieuwe natuurgebied. Mijlpalen die we samen vierden om stil te staan bij het nieuwe ‘groen’ in ons landschap.

Als nieuwe portefeuillehouder van het programma Nieuwe Natuur kon ik met een frisse blik kijken naar de lopende projecten. Wat mij direct opviel was de nauwe samenwerking tussen de provincie en initiatiefnemers. Initiatiefnemers worden waar nodig en op verzoek professioneel begeleid in het traject dat voor iedereen nieuw is. Zoals beschreven in het coalitieakkoord worden de lessen die we hebben getrokken uit het programma Nieuwe Natuur geïntegreerd in het reguliere natuurbeleid. Een mooie opbrengst voor toekomstplannen met betrekking tot natuur.

Foto: Shot by Sylla

In mijn bezoeken aan gerealiseerde projecten zie ik allerlei nieuwe natuur ontstaan zoals moerassen, vogelweiden, bossen en houtwallen. Hierbij is

recreatie altijd meegenomen in de ontwikkeling. Of het nu een fiets- of wandelpad is, een vogelkijkhut, een speelplaats of een parkeerplaats voor bezoekers. Het zijn allemaal belangrijke elementen om het natuurnetwerk, de biodiversiteit en recreatie in Flevoland te versterken. Iets waar mijn hart sneller van gaat kloppen!

Voor de jonge doelgroep blijft de natuur in provincie Flevoland vaak onbekend. Bovendien is een onderwerp als biodiversiteit moeilijk te begrijpen. Ik heb dit als een persoonlijke missie aangegrepen om bij diverse scholen op bezoek te gaan en leerlingen te vertellen wat wij met het programma Nieuwe Natuur willen bereiken. Daarnaast vind ik het belangrijk dat ieder op zijn/haar manier een klein steentje bijdraagt. Het programma Nieuwe Natuur deelde 500 bouwpakketten uit aan scholen in Flevoland om nestkastjes en insectenhôtels in elkaar te timmeren voor op hun eigen schoolplein.

Foto: Shot by Sylla

Met de lopende en gerealiseerde projecten timmeren wij hard aan de weg voor een groener én spannender Flevoland.

Harold Hofstra

Gedeputeerde provincie Flevoland

1 Algemeen

‘Natuur op uitnodiging’. Deze term symboliseert de vernieuwende, ambitieuze aanpak van het programma Nieuwe Natuur dat de provincie Flevoland omarmt. Een programma waarbij een publieke taak (het realiseren en beheren van natuur) door bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties is geïnitieerd en wordt uitgevoerd. In 2013 konden hiervoor project-ideeën worden ingediend. Inmiddels zijn de projecten in de uitvoeringsfase beland. Een deel van de projecten is ook uitgevoerd en in beheer genomen. Deze gebieden behoren inmiddels tot de Flevolandse natuur, die een bijdrage levert aan de biodiversiteit in de provincie en kan worden beleefd en benut.

1.1. Stand van zaken programma

De 22 in 2014 gehonoreerde projecten hebben de kans gekregen om binnen een termijn van vijf jaar (voor eind 2019) startklaar te zijn. Voorwaarde daarvoor was het sluiten van realisatieovereenkomsten tussen de indieners van de gehonoreerde projecten en de provincie. Vijf projectinitiatieven zijn in de planuitwerkingsfase een samenwerking aangegaan om te komen tot geïntegreerde project-initiatieven binnen de projecten Noorderwold–Eemvallei en Eemvallei–Zuid. Binnen het programma zijn deze bekend als de “kettingen met de kralen”.

Per 31 juli 2018, de opnamedatum van de laatste programmaverantwoording, beschikten de projectinitiatieven allemaal over een realisatieovereenkomst of maken ze deel uit van een geïntegreerd projectplan waarvoor een realisatieovereenkomst is afgesloten. In het totaal gaat het om 17 realisatieovereenkomsten. Hiermee zijn de projecten gestart met de uitvoering. In de periode waarover deze rapportage gaat, zijn 5 van de 17 projecten uitgevoerd en in de fase van beheer gekomen. De nog lopende projecten hebben tot 5 jaar na het sluiten van de realisatieovereenkomst de tijd om het project af te ronden.

Tabel 1 - Stand van zaken projecten programma Nieuwe Natuur op 31 december 2019.

Projecten / kralen	Realisatie-overeenkomst	In uitvoering	Uitgevoerd
Urkerveld (1*)	Ja	Ja	Nee
Nieuwe Natuur bij Schokland (3)	Ja	Vorbereiding	Nee
Oostkant Dronten (8)	Ja	Vorbereiding	Nee
Natuur op G38 (9)	Ja	Afgerond	Ja
Swifterpark (10)	Ja	Ja	Nee
Oostvaardersplassengebied (12)	Ja	Ja	Nee
Eemvallei-Zuid (15)	Ja	Deels ja; Deels voorbereiding	Fase 1: ja
Eemvallei-Zuid (15)	Ja	Deels ja; Deels voorbereiding	Fase 2: nee
◊ Voedselbossen (15a)	N.v.t.	Ja	Nee
◊ Speelwildernis (15b)	N.v.t.	Vorbereiding	Nee
◊ Luierpark (15d)	N.v.t.	Afgerond	Ja
◊ Natuurboerderij Vliervelden (19)	N.v.t.	Ja	Nee
Kop van het Horsterwold (16)	Ja	Afgerond	Ja
Noorderwold-Eemvallei (17)	Ja	Fase 1, voorbereiding	Nee
◊ Vierkante meter natuur (17a)	N.v.t.	Ja, pilot	Nee
◊ Pioniernatuur (18)	N.v.t.	Ja, pilot	Nee
Harderbos en Harderbroek verbonden (21)	Ja	Afgerond	Ja
Gouden randen langs Pampushout (22)	Ja	Nee	Nee

*(nr.) nummering projecten toewijzingsbesluit 17 december 2014

De projecten Eemvallei-Zuid en Noorderwold-Eemvallei worden gefaseerd uitgevoerd. Voor de vervolgfases is daartoe nog besluitvorming door Gedeputeerde Staten nodig.

In bijlage 1 is meer specifiek aangegeven wat de stand van zaken is van de projecten en wat er nog nodig is om tot realisatie te komen.

1.2. Natuurcompensatie

In dit hoofdstuk wordt de stand van zaken van de compensatie-opgave van het programma beschreven. Zoals in de inleiding is vermeld, wordt voor de achtergrond hiervan verwezen naar de voorgaande programmarapportage.

Tabel: *Herkomst natuurcompensatie in het programma*

Opgave	Herkomst	Oppervlakte
Kiekendieffoerageergebied	Diverse bestemmingsplannen Almere	115 ha
Subtotaal	Kiekendieffoerageergebied	115 ha
NNN	Tracébesluit A6, zijnde 72 ha bos en 61 ha moeras	133 ha
NNN	Tracébesluit A6, zijnde 7,5 ha moeras	7,5 ha
Subtotaal	NNN	140,5 ha
Bos	Diverse bestemmingsplannen	75 ha
Bos	Aanleg Hanzelijn	35 ha
Subtotaal	Bos	110 ha
Totaal	Alle gebieden	365,5 ha

Tabel 2 – *Invulling natuurcompensatie*

Opgave pNN	Realisatie: Oppervlakte	Realisatie: Project	Realisatie: Indiener
Kiekendief: 115 ha	115 ha	Oostvaardersplassen	SBB
NNN: 140,5 ha	104,5 ha		
(68,5 ha moeras en 36 ha bos)	Noorderwold-Eemvallei	Stichting Flevo-landschap	
(68,5 ha moeras en 36 ha bos)	36 ha	Kop van het Horsterwold	SBB
BOS: 110 ha	80 ha	Kop van het Horsterwold	SBB
BOS: 110 ha	30 ha	Eemvallei-Zuid	SBB
		(eerste fase)	

Stichting Het Flevo-landschap realiseert in de eerste fase van het project Noorderwold-Eemvallei 104,5 ha NNN, bestaande uit 68,5 ha moeras en 36 ha bos. Deze opgave komt voort uit de verbreding van de A6.

Staatsbosbeheer realiseert binnen het programma Nieuwe Natuur 115 ha van de in totaal te compenseren 150 ha kiekendieffoerageergebied. Deze opgave is belegd in de pNN-realiseringsovereenkomst Oostvaardersplassengebied. De overige 35 hectare kiekendieffoerageergebied heeft Staatsbosbeheer, buiten het programma Nieuwe Natuur om, in het Trekweggebied aan de rand van de Oostvaardersplassen gerealiseerd.

In de Kop van het Horsterwold is 80 ha Boswetcompensatie gerealiseerd. Met het bevoegd gezag is afgesproken dat het is toegestaan om van die 80 ha 36 ha te begrenzen als NNN. Deze 36 ha hangt samen met de verbreding van de A6.

In de eerste fase van het project Eemvallei-Zuid wordt momenteel de resterende 30 ha Boswetcompensatie gerealiseerd.

Foto: Shot by Sylla

Aanvullende opgave

Aanvullend op voornoemde opgave binnen het programma Nieuwe Natuur, is in de realisatieovereenkomst Oostvaardersplassengebied een opgave voor Staatsbosbeheer opgenomen van 3,5 ha kiekendieffoerageergebied voor het project Verbindingsweg en halve aansluiting op de A6, ten behoeve van de ontsluiting van Lelystad Airport.

Daarnaast is in de realisatieovereenkomst Kop van het Horsterwold voor Staatsbosbeheer opgenomen om 1 ha bos te realiseren dat als NNN begrensd wordt ten behoeve van een ruimtelijke ontwikkeling van Staatsbosbeheer. Omdat deze opgaven buiten het programma Nieuwe Natuur vallen, financiert Staatsbosbeheer de verwerving, inrichting en beheer ervan buiten het programma Nieuwe Natuur om.

Ook ten behoeve van het project Oostkant Dronten ontstaat een compensatieopgave voor Staatsbosbeheer van bos en NNN. Om daaraan invulling te kunnen geven en toekomstige boscompensatieopgaven te kunnen faciliteren, onderzoekt Staatsbosbeheer de mogelijkheden om dit mogelijk te maken op een perceel van totaal ca 19 ha grond in het projectgebied Oostkant Dronten.

1.3. Communicatie

Omdat de projecten in de realisatiefase zitten stond de communicatie veelal in het teken van het vieren van mijlpalen zoals het openen van een nieuw Nieuwe Natuur-gebied of het starten van de aanleg van natuur. Naast deze feestelijke bijeenkomsten is gedeputeerde Harold Hofstra bij diverse basisscholen in Flevoland op bezoek geweest om het verhaal over Nieuwe Natuur te vertellen en kinderen te betrekken bij het verbeteren van de biodiversiteit op hun eigen schoolplein of in hun eigen achtertuin. 500 bouwpakketten, gemaakt door de werkplaats van Staatsbosbeheer bij het Kuinderbos, zijn uitgedeeld aan basisscholen in Dronten en Lelystad. Nestkasten zijn ook aan de leden van Provinciale Staten uitgereikt. Tevens is een groot insectenhotel geplaatst bij het provinciehuis. Aan studenten van de Warmonderhof zijn meerdere presentaties gegeven over het programma.

2 Financieel

In dit hoofdstuk wordt de stand van zaken van het programma vanuit financieel oogpunt beschreven. Zoals in de inleiding is vermeld, wordt voor de financiële achtergronden verwezen naar de voorgaande programma-rapportage.

2.1. Actuele inzet middelen

Tabel 1 – Verloopoverzicht financiële omvang programma (bedragen x € 1 mln.)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Beschikbare middelen	105,8	105,8	107,8	123,2	123,3	120,3
Toewijzingen	101,1	101,1	103,1	112,8	112,1	112,1
Buffer	4,7	4,7	4,7	10,3	11,2	8,2
Programmarisico's	4,7	4,7	4,7	9,9	8,1	8,2
Resultaat	-	-	-	+0,4	+3,1	+0,0

Toelichting tabel 1

Ten tijde van de toewijzing van de middelen zijn de diverse gronden van het programma op waarde geschat (getaxeerd). Met het toewijzingsbesluit van Provinciale Staten in 2014 is bijna € 106 mln. aan kapitaal in het programma opgenomen. Hiertegenover stond een totaal aan toewijzingen van ruim € 101 mln. Het verschil daartussen bedroeg € 4,7 mln. oftewel circa 5% over het geheel aan toewijzingen. Dit bedrag vormt een buffer die kan worden gebruikt om risico's in het programma op te vangen. In 2015 is het besluit geactualiseerd op basis van administratieve verschuivingen van middelen tussen projectonderdelen.

In 2016 is het besluit nogmaals geactualiseerd. Daarbij is de ondergrond van het project Eemvallei-Zuid geheel onder regie van Staatsbosbeheer gebracht. De middelen die aan 'de kralen' van het project Eemvallei-Zuid waren toegewezen, zijn naar Staatsbosbeheer verplaatst omdat de projectindieners inmiddels een integraal plan hadden uitgewerkt waarin plek was voor zowel 'ketting als kralen' en waarbij Staatsbosbeheer als coördinator over de middelen zou beschikken. Op basis van een nieuwe taxatie is de waarde van de toegewezen ruilgronden voor het project Oostkant Dronten aangepast (ruilperceel Tarpanweg). Per saldo hebben de wijzigingen geen effect gehad op de verhouding tussen beschikbare en benodigde middelen: de buffer bleef gelijk ten opzichte van 2015.

Ten opzichte van 2018 zijn de beschikbare middelen met € 3,0 mln. verminderd. Dat komt door de reservering die is gemaakt voor het project Oostvaardersoevers.

Tabel 2 - Toewijzingen per project, status 2019 (bedragen x € 1.000)

Projecten (andere projecten hadden geen financiële toewijzing)	Toewijzing
Oostvaardersplassengebied (Hollandse Hout)	10.900
Oostvaardersplassengebied (Ibisweg Noord)	3.848
Oostvaardersplassengebied (Trekweg)	1.382
Kop van het Horsterwold	15.340
Eemvallei-Zuid (inclusief kralen)	15.785
Noorderwold-Eemvallei (inclusief kralen)	36.699
Ruimte en Lucht voor Natuur	Ingetrokken
Ingetrokken	6.568
Oostkant Dronten	6.568
Nieuwe Natuur bij Schokland	10.288
Urkerveld	2.936
Natuur op G38	3.737
Swifterpark	2.084
Harderbos en Harderbroek verbonden	94
Gouden Randen langs de Pampushout	2.460
Totaal	112.121

Er hebben geen wijzigingen in de toewijzing van de projecten plaatsgevonden.

2.2. Actuele inzet middelen per project

Tabel 3 - Ingezetten middelen per project, status 2018 (bedragen x € 1.000)

Projecten	Beschikbaar gesteld	Nader te besluiten	Totaal
Oostvaardersplassengebied (Hollandse Hout)	10.639	261	10.900
Oostvaardersplassengebied (Ibisweg Noord)	3.848	0	3.848
Oostvaardersplassengebied (Trekweg)	1.382	0	1.382
Kop van het Horsterwold	15.340	0	15.340
Eemvallei-Zuid SBB (inclusief kralen)	7.374	8.411	15.785
Noorderwold-Eemvallei (inclusief kralen)	25.460	11.239	36.699
Lucht en Ruimte voor Natuur			Ingetrokken
Oostkant Dronten	6.568	0	6.568
Nieuwe Natuur bij Schokland	10.288	0	10.288
Urkerveld	2.936	0	2.936
Natuur op G38	3.737	0	3.737
Swifterpark	2.084	0	2.084
Harderbos en Harderbroek verbonden	94	0	94
Gouden Randen langs de Pampushout	2.460	0	2.460
Totaal	92.209	19.912	112.121
	(82%)	(18%)	(100%)

Er hebben geen wijzigingen plaatsgevonden in de beschikbaar gestelde bedragen. In 2019 is er een bijdrage betaald aan het project 'Swifterpark' van € 1,9 mln. Dat bedrag was al beschikbaar gesteld, namelijk als onderdeel van de € 2,084 mln. die is opgenomen in tabel 3.

De bijdragen aan de projecten worden betaald uit het vermogen van het programma. In de realisatieovereenkomsten zijn afspraken opgenomen hoe het vermogen ingezet wordt om de projecten te realiseren. Het programmavermogen bestaat uit (ruil)grond en liquide middelen. Een groot deel van de (ruil)gronden maakten onderdeel uit van het voormalig project Oostvaarderswold. Hiervan is een deel gelegen in projecten van het programma (Oostvaardersplassengebied, Noorderwold-Eemvallei en Kop van het Horsterwold). Deze gronden

maken onderdeel uit van de realisatieovereenkomsten en worden/zijn ingericht (Oostvaardersplassengebied, Noorderwold fase 1 en Kop van het Horsterwold). Danwel worden ze ingezet om de resterende opgave te realiseren (Noorderwold fase 2). De gronden die buiten de projecten liggen worden ingezet om de opgaven binnen de projecten te kunnen realiseren. Deze gronden worden geruild voor gronden binnen de projecten of verkocht om liquide middelen te verkrijgen voor inrichting en/of beheer.

De afgelopen periode is een groot deel van de gronden verkocht danwel ingezet als ruilgrond. Van de overige gronden is bepaald hoe deze het beste ingezet kunnen worden voor de projecten. Daartoe zijn voorbereidende stappen gezet. Ca. 100 ha is voorzien als ruilgrond om gronden bij Schokland en de Oostkant Dronten van het Rijksvastgoedbedrijf te kunnen verkrijgen, zoals vastgelegd in de realisatieovereenkomsten. Om voldoende liquide middelen te hebben voor projecten van Stichting Het Flevo-landschap heeft de stichting de keuze gemaakt om gronden die onderdeel zijn van de realisatieovereenkomst Noorderwold-Eemvallei te gaan verkopen (ca. 40 ha). Ca. 50 ha grond van Staatsbosbeheer is onderdeel van de realisatieovereenkomst Eemvallei-Zuid. Deze gronden worden ingezet om de resterende opgave met betrekking tot deze realisatieovereenkomst te kunnen realiseren.

2.3. Programmarisico's

Tabel 4 - Toelichting programmarisico's (bedragen x € 1,0 mln.)

Omschrijving	2018	2019	Toelichting
Verplichtingen realisatieovereenkomsten	3,5	5,4	In de realisatieovereenkomsten zijn afspraken gemaakt over onzekerheden en onvoorziene ontwikkelingen. Voor alle projecten is een realisatieovereenkomst gesloten, hierdoor zijn de projectspecifieke risico's hier toegevoegd. Van een aantal projecten is duidelijk geworden dat de businesscases onder druk staan, onder meer als gevolg van de grondwaardestijging.
Marktwaaarderisico	2,5	2,0	Het beschikbare programmavermogen bestaat voor een groot deel uit ruilpercelen. De waarde is gebaseerd op taxaties, waardoor het risico bestaat dat de uiteindelijke inzet of verkoop minder oplevert. In 2019 is een deel van de gronden verkocht.
Project-specifiek	0,9	0,0	In de projecten is sprake van project-specifieke risico's die effect kunnen hebben op het programma, voor zover deze geen onderdeel zijn van een realisatieovereenkomst. Voor alle projecten zijn realisatieovereenkomsten gesloten.
Lagere pacht	0,4	0,1	De gronden die nog niet zijn ingezet of zijn opgenomen in een businesscase worden verpacht. De pachtopbrengsten komen toe aan het programma. Doordat nu voor alle projecten een realisatieovereenkomst is aangegaan, zal een groot deel van de verwachte pachtopbrengsten niet meer toegevoegd worden aan het programmakapitaal.
Ondersteuning	0,2	0,4	Om indieners te faciliteren is blijvende inzet nodig vanuit de provincie.
Incourante percelen	0,4	0,1	Een deel van de resterende ruilpercelen zal niet geheel ingericht worden. Er kan derhalve sprake van zijn van reststukken. Deze zullen waarschijnlijk niet voor de getaxeerde waarde afgestoten kunnen worden. Door verkoop in 2019 is het risico afgenomen.
Schadeclaims	0,2	0,2	Schadeclaims voortkomend uit de grondtransacties voor de aanleg van de voormalige robuuste ecologische verbinding maken onderdeel uit van de risico's in het programma Nieuwe Natuur. Het risico is niet gewijzigd ten opzichte van 2018.
Totaal	8,1	8,2	

De risico's doen zich naar verwachting niet tegelijk voor. Inschatting is dat het risico op de korte termijn ongeveer € 1,0 mln. bedraagt en de risico's op langere termijn ongeveer € 7,2. De buffer is op peildatum 31 december 2019 van voldoende omvang om deze risico's op te vangen.

Bijlage 1

Status van de projecten per 31 december 2019

Lopende projecten

1 Urkerveld

Initiatiefnemer: Gemeente Urk en stichting Het Flevo-landschap

Foto: Studio Wierd

Projectbeschrijving

In 2014 heeft de gemeente Urk samen met stichting Het Flevo-landschap (Stichting Flevo-landschap) het Nieuwe Natuur-projectvoorstel Urkerveld ingediend. Het plangebied ligt op een snijpunt van bos, agrarisch gebied en IJsselmeergebied. Het doel van het project is het ontwikkelen van een toegankelijk en beleefbaar natuurgebied dat als overgangszone functioneert tussen het Urkerbos, de IJsselmeerdijk en het open agrarisch gebied. Na uitvoering van de werkzaamheden ontstaat een goede overgang en afronding van het

Urkerbos, een betere diversiteit en mogelijkheden voor flora en fauna en het beleven van deze natuur. Het nieuw aan te leggen fietspad wordt aan de oostzijde aangesloten op het fietspad bij de Vormtweg en aan de westkant op de Westermeerdijk middels een dijkovergang. Hierdoor ontstaat een recreatieve ontsluiting. De totale oppervlakte van het plangebied voor Nieuwe Natuur Urkerveld bedraagt 28,7 ha.

Stand van zaken 2019

- De realisatie van het fietspad, de dijkovergang en een veilige oversteek wordt door de gemeente Urk uitgevoerd en bekostigd en wordt in beheer genomen door de gemeente.
- De inrichting het kruiden- en faunairijk grasland van 8 ha is gerealiseerd en in beheer genomen.
- De oplevering van het fietspad en de start van de inrichting van de overige natuur (ruim 20 ha) wordt begin 2020 voorzien.
- De planning verloopt volgens afspraak.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: In uitvoering, wordt in 2020 afgerond.

Mijlpalen

Mijlpaal	Bereikt
Planvoorbereiding	Ja
Grond beschikbaar	Ja
Start inrichting	Ja
Start beheer	Deels

2 Nieuwe Natuur bij Schokland

Initiatiefnemer: Gemeente Noordoostpolder en Het Flevo-landschap (Stichting Flevo-landschap)

Projectbeschrijving

Het zuidelijke rivierduingebied van het Werelderfgoed Schokland is aangewezen als gebied waar de archeologische waarden behouden dienen te worden. Door de inklinking van het veen- en kleipakket, het landbouwkundige gebruik en doordat, onder invloed van zuurstof, het organische materiaal oxideert, worden deze archeologische waarden bedreigd. In 2014 is door gemeente Noordoostpolder en Stichting Flevo-landschap een projectvoorstel bij het programma Nieuwe Natuur van provincie Flevoland ingediend om aan de zuidkant van het voormalig eiland Schokland (beleefbare) natuur in te richten waarmee tegelijk de archeologische waarden behouden blijven. Met de beschikbare publieke middelen (waaronder die uit programma Nieuwe Natuur) kan er een omvangrijk toegankelijk natuurgebied ontstaan (ca. 200 ha) en kan de grondwaterstand zodanig worden verhoogd dat de archeologische resten bewaard en beschermd blijven. Door vernatting van de bodem kunnen de archeologische waarden worden beschermd. Door ontwikkeling van natte natuur wordt het knelpunt tussen archeologie en landbouw weggenomen en worden kansen benut voor natuur, economie en recreatie.

Stand van zaken 2019

- De verwerving van de percelen in het kerngebied, dat in eigendom is van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB), is in voorbereiding.
- De verwerving van de percelen aan de flanken die in particuliere handen zijn, is ook gestart.
- Grondwateronderzoek door waterschap Zuiderzeeland is randvoorwaardelijk voor verdere uitwerking en uitvoering. Er zit nog ruimte in de planning van het project, waardoor de vertraging van het grondwateronderzoek nog geen planningsrisico oplevert. Het overgrote deel van de betrokken partijen is bereid om mee te werken aan benodigd grondwaterpeilonderzoek.
- Bij de meeste deelnemers lijkt er tegen de achtergrond van de geboden alternatieven voldoende draagvlak.
- De bestemmingsplanwijziging wordt door de gemeente gestart zodra de betreffende gronden zijn verworven.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: In uitvoering

Mijlpalen

Mijlpaal	Bereikt
Planvoorbereiding	Deels
Grond beschikbaar	Deels
Start inrichting	Nee
Start beheer	Nee

8 Oostkant Dronten

Initiatiefnemer: Gemeente Dronten

Projectbeschrijving

Gemeente Dronten is projectleider voor het project Oostkant Dronten, werkt daarbij samen met Staatsbosbeheer en wil met het project een bottom-up gebiedsontwikkeling aan de oostkant van Dronten bewerkstelligen waarbij Nieuwe Natuur wordt ontwikkeld, mogelijkheden voor recreatieve ontwikkelingen worden vergroot en agrarische structuurverbetering plaatsvindt. Vanuit het programma Nieuwe Natuur is een agrarisch bedrijf (Tarpanweg 6 in Swifterbant) beschikbaar gesteld om de grondmobiliteit op gang te brengen. In samenwerking met Staatsbosbeheer heeft de gemeente een integrale projectuitwerking opgesteld waarbij in twee deelgebieden in totaal circa 70 ha nieuwe natuur wordt gerealiseerd.

Stand van zaken 2019

- De provincie voert gesprekken met RVB om de gewenste gronden in het gebied beschikbaar te krijgen.
- De voorbereidingen voor een aanpassing van het bestemmingsplan lopen.
- Parallel aan de aanpassing van het bestemmingsplan, wordt door de gemeente gewerkt aan het sluiten van uitvoeringsovereenkomsten met particuliere deelnemers op basis van de realisatieovereenkomst.
- De planning is gericht op de uitvoering vanaf eind 2020.
- Een kleine groep jonge ondernemers in het gebied heeft juridische stappen genomen tegen het doorlopen proces van en de gemaakte keuzen bij de selectie van ideeën door de gemeente in het gebiedsproces.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: In uitvoering

Mijlpalen

Mijlpaal	Bereikt
Planvoorbereiding	Deels
Grond beschikbaar	Nee
Start inrichting	Nee
Start beheer	Nee

Swifterpark

Initiatiefnemer: Familie Van Dalen

Projectbeschrijving

Het project behelst de omvorming van een voormalig gronddepot naar een toegankelijk en divers natuurgebied van bijna 23 ha met een grote variatie aan plantensoorten. Het park wordt toegankelijk voor recreanten. Een beheerschuur gaat dienst doen als stalling voor het vee dat het park gaat begrazen en wordt eveneens gebruikt als educatieruimte.

Stand van zaken 2019

- De gemeente Dronten heeft aangegeven dat de uitvoering van het project binnen het vigerend bestemmingsplan kan plaatsvinden.
- De initiatiefnemer en provincie hebben nadere afspraken (overdracht gelden, hoe om te gaan met de gronden en het in stand houden van de natuur) vastgelegd in een kwalitatieve verplichting.
- Initiatiefnemer is in 2019 gestart met de inrichting van het gebied en verwacht dat de laatste werkzaamheden eind 2020 kunnen worden afgerond.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: In uitvoering

Mijlpalen

Mijlpaal	Bereikt
Planvoorbereiding	Ja
Grond beschikbaar	Ja
Start inrichting	Ja
Start beheer	Nee

12 Oostvaardersplassengebied

Initiatiefnemer: Staatsbosbeheer

Projectbeschrijving

Met dit project ontwikkelt Staatsbosbeheer de randen van het natuurgebied Oostvaardersplassen en maakt het beleefbaar voor recreanten. Om de randen langs het natuurgebied open te stellen, gaat Staatsbosbeheer 'vensters' realiseren, waardoor recreanten de mogelijkheid krijgen om van buitenaf de natuur te bewonderen, terwijl tegelijkertijd de natuur in het gebied beschermd blijft. In dit project is sprake van drie deelgebieden, namelijk Trekweg, Ibisweg Noord en Hollandse Hout. In een later stadium is daar de locatie Zanddepot aan toegevoegd. Het project bevindt zich in Nationaal Park Nieuw Land en is grotendeels de invulling van het etalagegebied A6 zoals benoemd in de Ontwikkelingsvisie Nationaal Park Nieuw Land.

Stand van zaken 2019

- Er is door de initiatiefnemer een aantal aanpassingen in het ontwerp doorgevoerd die voortkomen uit voortschrijdend inzicht of onderzoeksresultaten. Aanpassingen zijn onderdeel van de nadere uitwerking van de planuitwerking en voorbereiding van de uitvoering. De aanpassingen passen binnen de gemaakte afspraken en het financiële kader.
- Staatsbosbeheer zal voor de inzet van het restbudget uit de realisatieovereenkomst een plan ter beoordeling door de provincie aanleveren (naar verwachting 2021).
- Er is breed draagvlak bij de betrokken partijen voor de ontwikkelingen in het etalagegebied omdat deze bijdragen aan het beleefbaar maken van het Nationaal Park Nieuw Land. Tevens wordt de kiekendiefcompensatieopgave gerealiseerd.
- In overleg met de gemeente Lelystad wordt de aanpassing van de bestemming naar natuur in gang gezet.
- Het projectonderdeel Ibisweg Noord is gerealiseerd en vormt een ecologische stapsteen tussen het Oostvaardersplassengebied en Noorderwold-Eemvallei.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: In uitvoering

Mijlpalen

Mijlpaal	Bereikt
Planvoorbereiding	Ja
Grond beschikbaar	Ja
Start inrichting	Ja
Start beheer	Deels (Ibisweg Noord)

15 Eemvallei-Zuid

Initiatiefnemer: Staatsbosbeheer en 'de kralen' Voedselbossen (15a), Speelwildernis (15b), en Natuurboerderij Vliervelden (19)

Projectbeschrijving

Initiatiefnemers ontwikkelen Eemvallei-Zuid integraal als één publiek toegankelijk natuurgebied dat de komende decennia kan uitgroeien tot een ecologisch en cultuurhistorisch icoon in het landschap van Oostervold. Het te realiseren natuurgebied is gebaseerd op de voormalige rivierloop van de Eem, met een unieke combinatie van een voedselbos, speel- en recreatiemogelijkheden, ruigtevelden, kruidenrijke graslanden en veel vitale natuur met een hoge biodiversiteit.

Stand van zaken 2019

- Fase 1 is met een kleine uitloop van de planning gerealiseerd. Binnen fase 1 zijn de kralen 'Voedselbossen' en 'Natuurboerderij Vliervelden' opgenomen. Voor het project Speelwildernis is het casco ingericht en werkt SBB aan een uitvoeringsovereenkomst met de initiatiefnemer. Deze laat nog op zich wachten omdat de initiatiefnemer de businesscase nog niet afgerond heeft.
- In fase 1 is de 30 ha vanuit boscompensatie vanuit diverse bestemmingsplannen van de gemeente Almere en de aanleg van de Hanzelijn in Lelystad geborgd.
- Voor fase 2 wordt in samenwerking met de bij Oostervold betrokken partijen verkend waar de aanvullende Nieuwe Natuur-opgave kan worden gerealiseerd binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: In uitvoering

Mijlpalen

Mijlpaal	Bereikt
Planvoorbereiding	Fase 1: ja, vervolgfases: nee
Grond beschikbaar	Fase 1: ja, vervolgfases: nee
Start inrichting	Fase 1: ja, vervolgfases: nee
Start beheer	Nee

16 Kop van het Horsterwold

Foto: Shot by Sylla

Projectbeschrijving

Met dit project gaat Staatsbosbeheer het bestaande natuurgebied Horsterwold verder inrichten en versterken door aanleg van een half open boslandschap. Het gebied wordt voor recreanten toegankelijk en in combinatie met de verderop gelegen Stille Vallei zorgt het voor de waarborging van belangrijke ecologische waarden.

Stand van zaken 2019

Project is (vrijwel) gereed. Momenteel worden de laatste resterende werkzaamheden uitgevoerd en wordt de afwikkelingen voorbereid.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: Uitgevoerd, feestelijke opgeleverd in september 2019

Mijlpalen

Mijlpaal	Bereikt
Planvoorbereiding	Ja
Grond beschikbaar	Ja
Start inrichting	Ja
Start beheer	Ja

17 Noorderwold-Eemvallei

Initiatiefnemer: Het Flevo-landschap in samenwerking met ANV Akkerwaard (Pioniernatuur, project 18) en Mw. Dubois (Vierkante meter natuur, project 17a). Stichting Het Flevo landschap werkt hierbij samen met ERF bv in het kader van de verweving van de Nieuwe Natuur met landbouwfuncties.

Projectbeschrijving

Het project Noorderwold-Eemvallei is gezamenlijk ingediend door stichting Het Flevo landschap en ERF bv met voorstellen om in het gebied een gevarieerd landschap te ontwikkelen waar diverse functies voor natuur, (biologische) landbouw, recreatie en wonen worden verweven.

Er zijn middelen gereserveerd voor het ontwikkelen van in totaal 206 hectare Nieuwe Natuur. Daarbinnen moet ruimte worden gemaakt voor 104,5 hectare compensatienatuur (NNN), bestaande uit 36,0 hectare bos en 68,5 hectare moeras ten behoeve van de verbreding van de A6 bij Almere.

Daarnaast krijgen de twee projectinitiatieven Vierkante meter natuur (omgedoopt in 'Mijn stukje natuur') en Pioniernatuur een plek binnen het plangebied van Noorderwold-Eemvallei.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: In uitvoering

Stand van zaken 2019

- In 2018 en 2019 zijn de grondeigendommen voor de eerste fase beschikbaar gekomen voor het project. Bij de verdere uitwerking is gebleken dat er in de eerste fase meer natuur kan worden gerealiseerd dan eerder aangenomen (166 ha i.p.v. 137 ha). De opgave voor natuur in fase 2 is daardoor bijgesteld naar 40 ha (i.p.v. 69,4 ha).
- In 2019 is bij nader archeologisch onderzoek geconstateerd dat het ontwerp enigszins moet worden aangepast om de nieuwe natuur optimaal te kunnen laten functioneren. Het aangepaste ontwerp werkt enigszins vertragend voor o.a. de bestemmingsplanprocedure.
- Onderzoek naar de risico's voor opbarsting bij de voorgenomen verlegging van de Wulptocht leidt ertoe dat hiervoor alternatieve scenario's worden verkend.
- Op basis van verschillende grond(verwervings)scenario's is een verkenning gestart naar de mogelijkheden van natuurrealisatie in fase 2. Het voorkeurscenario is daarbij de realisatie van fase 2 in directe aansluiting op het plangebied van fase 1 ter plaatse van de Eemvallei. Terugvaloptie is de realisatie van natuur op bestaande gronden van Flevo-landschap binnen het zoekgebied Noorderwold. In 2020 wordt hierover meer duidelijkheid verwacht.
- Gestreefd wordt om 'de kraal' Pioniernatuur op termijn te laten landen in het projectgebied Noorderwold-Eemvallei. Tot die tijd heeft Pioniernatuur een plek op twee pilotlocaties, de Vogelakker en de Gruttoakker. Over gebruik van deze percelen zijn tot en met 2020 afspraken gemaakt. Er vindt met regelmaat overleg plaats tussen de initiatiefnemers en de Stichting Flevo-landschap.
- De kraal 'Mijn stukje natuur/ Vierkante meter natuur' werkt vooralsnog haar plannen uit op 2 pilot-locaties in bestaande natuurgebieden van Stichting Flevo-landschap. Daarnaast wordt al doorgekeken naar het landen in het gebied Noorderwold-Eemvallei. Tussen Stichting Flevo-landschap en Mijn Stukje Natuur worden hiervoor afspraken gemaakt.

Mijlpalen

Mijlpaal	Bereikt
Planvoorbereiding	Ja
Grond beschikbaar	Fase 1: ja, fase 2: afhankelijk van locatiekeuze
Start inrichting	Nee
Start beheer	Nee

10 Gouden randen langs Pampushout

Projectbeschrijving

Kern van het project is het ontwikkelen van een natte verbinding tussen de Lepelaarplassen en het Kromslootpark en langs Pampushout-Zuid. Het project brengt twee ontwikkelingen samen: de eco-zone Kromslootpark-Lepelaarplassen en de ontwikkeling van het relatief jonge bosgebied de Pampushout.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: In uitvoering

Stand van zaken 2019

- De gronden zijn verworven. De inrichting wordt per rand opgepakt. Binnen het programma is financiële ruimte voor een basisinrichting en beheer. Voor de kwaliteitsimpuls wordt uitgegaan van cofinanciering. Voor de eerste rand Galjoottocht is de cofinanciering rond (gemeente Almere – wateropgave).
- Er is gestart met de uitvoering van de rand Galjoottocht.
- Voor de Galjoottocht zijn de benodigde vergunningen aangevraagd en verkregen. Op basis van de uitkomsten van het archeologisch onderzoek is het profiel en de diepte iets aangepast.
- Door de vertraagde vergunningverlening en nieuwe regelgeving ten aanzien van PFAS, is de uitvoering met een half jaar vertraagd en zal deze naar verwachting in het voorjaar van 2020 plaatsvinden.
- Voor de andere randen wordt verkend op welke wijze er koppelingen gelegd kunnen worden met andere opgaven in het gebied zoals voor water en woningbouw. In combinatie daarmee wordt verkend hoe cofinanciering kan plaatsvinden. Afhankelijk van de financieringsmogelijkheden kunnen deze randen in een basiskwaliteit of een meer optimale variant worden uitgevoerd.
- Op basis van de uitkomsten wordt een definitief ontwerp en vergunningprocedure gestart.

Mijlpalen

Mijlpaal	Bereikt
Planvoorbereiding	Deels
Grond beschikbaar	Ja
Start inrichting	Nee
Start beheer	Nee

Uitgevoerde projecten

9 Natuur op G38

Initiatiefnemer

Familie Barkema

Projectbeschrijving

Het melkveebedrijf van de indiener is omgevormd tot een natuurboerderij met extensief landbouwkundig medegebruik in een natuurgebied voor akker- en weidevogels. Blaarkoppen, een oud runderras, begrazen het natuurgebied. Met de opbrengsten van de kaas die van de melk van de blaarkoppen wordt gemaakt, wordt het beheer van het gebied langdurig gefinancierd. Zo kan de nieuwe natuur op lange termijn zonder inmenging van overheden zelfstandig worden beheerd.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: Uitgevoerd en financieel afgesloten

15D Luierpark

Projectbeschrijving

Door de indiener van het projectvoorstel is stichting Het Luierpark opgericht. De stichting biedt de mogelijkheid om een boom met certificaat cadeau te geven voor een pas geboren of overleden kindje. Deze bomen vormen samen Het Luierpark. In dit park kan de boom door het gezin op een later tijdstip worden voorzien van een naambordje met geboortedatum (en eventueel overlijdensdatum) van het betreffende kindje, zodat het een eigen herinneringsboom heeft.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: Uitgevoerd en financieel afgesloten

21 Harderbroek en Harderbos verbonden

Initiatiefnemer: Natuurmonumenten

Projectbeschrijving

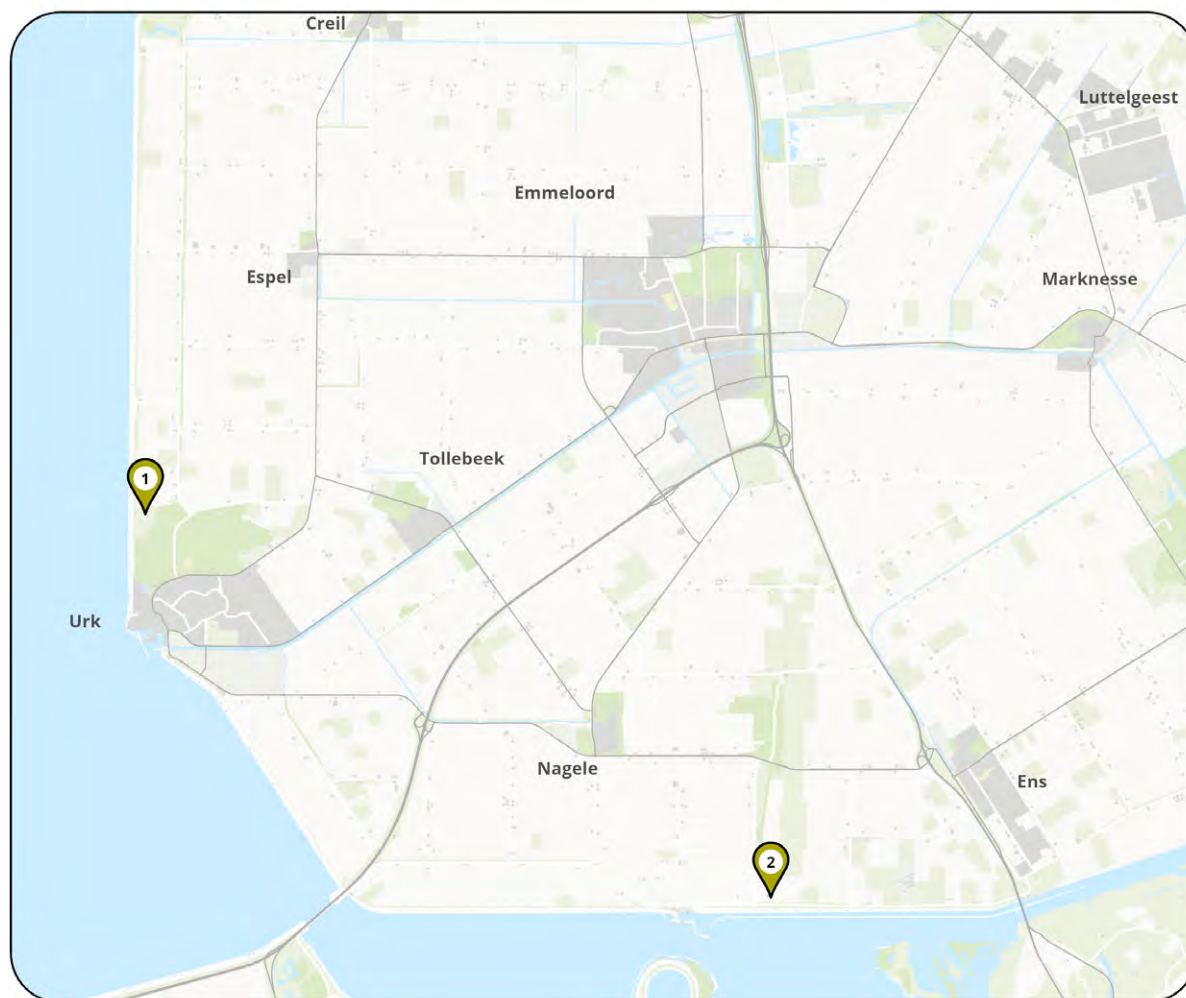
Met dit project verbindt Vereniging Natuurmonumenten twee natuurgebieden, Harderbos en Harderbroek, met elkaar. Doordat de grond al in bezit was van, en na oplevering zou worden beheerd door de projectindieners, is in dit project alleen een bijdrage aan de inrichting van de 15 hectare nieuwe natuur toegewezen en is waar nodig ondersteuning vanuit de provincie geleverd om het project naar realisatie te brengen.

Projectstatus

Realisatieovereenkomst: Ja

Status: Uitgevoerd en financieel afgesloten

Projecten Noordoostpolder

Projectnummer

1
2

Naam

Urkerveld
Nieuwe Natuur bij Schokland

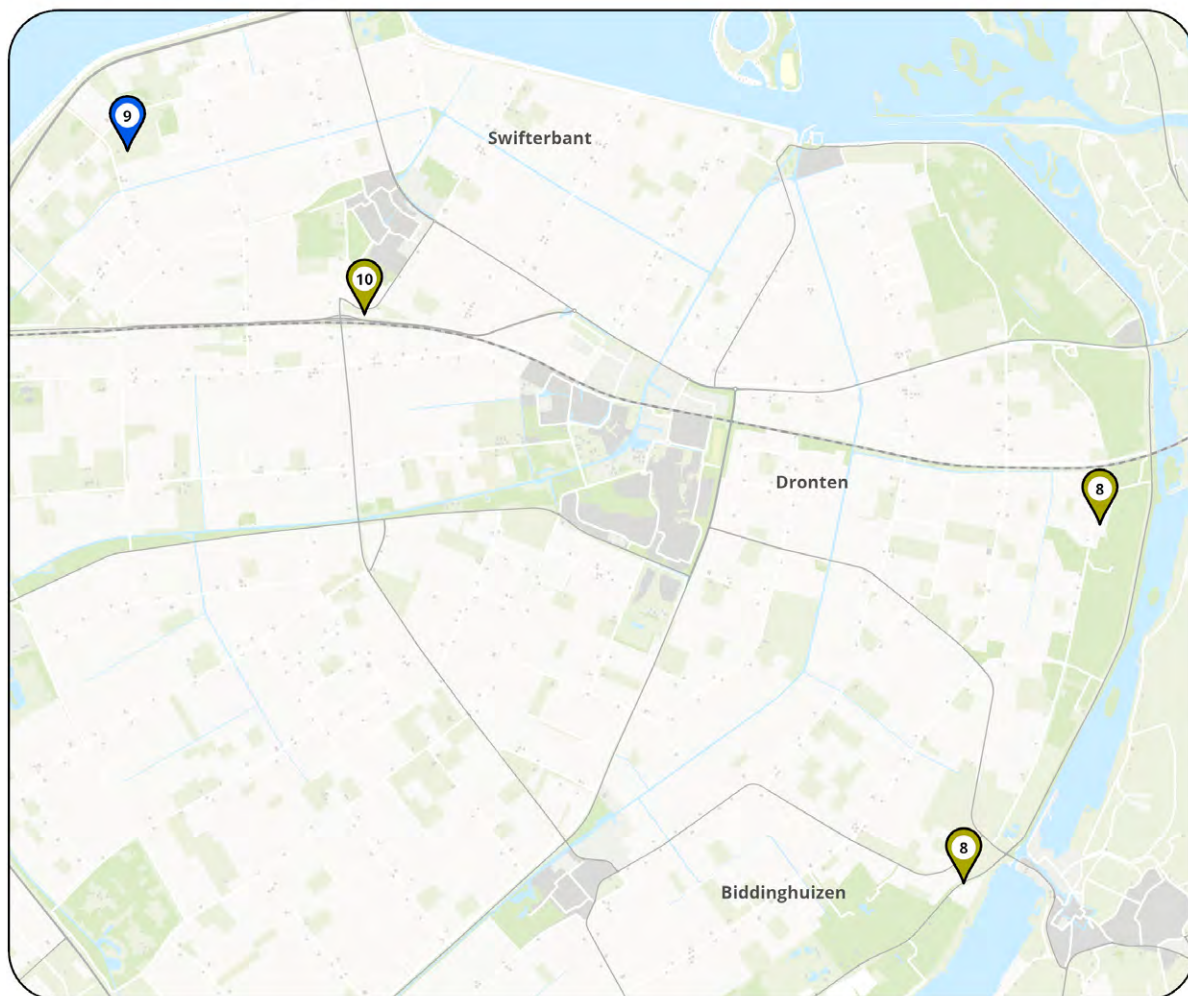
In Uitvoering

Gerealiseerd

Projecten Oostelijk Flevoland

Projectnummer

8

9

10

Naam

Oostkant Dronen

Natuur op G38

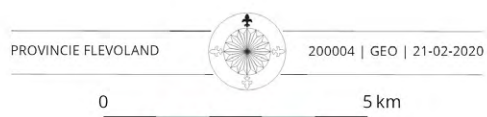
Swifterpark

In Uitvoering

Gerealiseerd

Projecten Zuidelijk Flevoland

Projectnummer

12

15

15A

15B

15D

16

17

17A

18

19

21

22

Naam

Oostvaardersplassengebied

Eemvallei-Zuid

Voedselbossen

Speelwildernis

Luierpark

De Kop van het Horsterwold

Noorderwold-Eemvallei

Mijn stukje natuur

Pioniernatuur Flevoland

Natuurboerderij Vliervelden

Harderbos en Harderbroek verbonden

Gouden randen langs Pampushout

In Uitvoering

Gerealiseerd

Colofon

Dit is een uitgave van:

Afdeling Gebiedsprogramma's en Europa
Provincie Flevoland
Visarenddreef 1
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Contact:

T 0320 - 265 702
E info@flevoland.nl
W www.flevoland.nl

April 2020